ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын ТЕЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ДАА-2023/01НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Дархан-Уул аймаг 2023 он	Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Ш.Мөнхбаяр Утас: 70373089 Цахим хаяг: munkhbayarsh@audit.gov.mn Аудитын менежер: У.Батсүрэн Утас:70373089 Цахим хаяг: batsurenu@audit.gov.mn Ахлах аудитор: С.Батцэцэг Утас:70373089 Цахим хаяг: battsetsegs@audit.gov.mn Аудитор: Н.Отгонцэцэг Утас: 70378845 Цахим хаяг: otgontsetsegn@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

ОРХОН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Б.ТҮМЭНЦОГТ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-т заасны дагуу Орхон сумын ТЕЗ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Орхон сумын ТЕЗ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Дархан-Уул аймгийн Орхон сумын ТЕЗ-ийн өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудаас 3 төсвийн шууд захирагч "Хязгаарлалттай" дүгнэлт авсан байна.

Аудитын гол асуудал

Тайлант онд гүйцэтгэл, үр дүнгээр санхүүжих 4 байгууллага улсын төсөвт шилжсэн учраас ТЕЗ-ийн нэгтгэсэн тайланд хамрагдаагүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Төсвийн ерөнхийлөн захирагч бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Сумын Засаг даргын 2022 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөрт тусгагдсан 27 зорилтын хүрээнд 43 арга хэмжээ баталж, хэрэгжүүлснийг Дархан-Уул аймгийн ЗДТГ-ын Төрийн захиргаа, удирдлагын хэлтэс 99.1 хувиар үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ш.МӨНХБАЯР

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**955,347.6**	**645,606.8**
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	157,543.0	276,911.4
33	АВЛАГА	443,365.9	241,780.0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	340,932.3	113,463.9
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	13,506.4	13,451.4
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**5,489,563.9**	**2,842,800.9**
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,489,563.9	2,842,800.9
39200	Биет хөрөнгө	5,347,233.2	2,757,920.1
39300	Биет бус хөрөнгө	142,330.7	84,880.8
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**6,444,911.4**	**3,488,407.7**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**6,892.0**	**15,126.4**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	6,892.0	15,126.4
41300	**Өглөг**	6,892.0	15,126.4
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**6,438,019.4**	**3,473,281.2**
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,438,019.4	3,473,281.2
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	1,382,659.0	735,572.3
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	0.0	735,572.3
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/	972,145.5	1,064,668.5
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	(205,407.5)	45,807.7
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	4,288,622.5	1,627,232.7
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**6,444,911.4**	**3,488,407.7**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	3,545,647.6	2,146,431.3
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	183,268.4	437,094.1
110	Орлогын албан татвар	106,745.0	295,241.7
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	106,745.0	295,241.7
113	Хөрөнгийн албан татвар	16,731.0	30,446.7
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	59,792.4	111,405.7
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,844,970.1	329,777.0
120	Нийтлэг татварын бус орлого	294,492.1	329,777.0
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	1,550,478.0	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,517,409.1	1,379,560.2
II	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	3,215,670.4	1,567,038.4
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	3,215,670.4	1,567,038.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,090,212.2	998,396.3
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,744,158.0	394,167.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	236,804.4	51,203.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	407,239.1	66,126.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	105,628.9	67,203.8
2105	Нормативт зардал	144,941.5	1,211.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	42,647.2	51,862.1
2107	Томилолт, зочны зардал	8,591.9	4,547.2
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,206.8	123,683.2
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	379,994.5	238,392.1
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	125,458.1	568,642.2
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)**	329,977.2	579,392.9
V	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	169,009.6	3,385,303.8
VI	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)**	160,967.7	(2,805,911.0)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**5,978,835.4**	**2,105,328.2**
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**	**183,268.4**	**437,094.1**
110	Орлогын албан татвар	106,745.0	295,241.7
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	106,745.0	295,241.7
113	Хөрөнгийн албан татвар	16,731.0	30,446.7
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	59,792.4	111,405.7
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	43,599.9	59,267.1
1181	Газрын төлбөр	11,913.5	45,625.3
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	4,279.0	6,513.3
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**1,806,145.4**	**278,652.9**
120	Нийтлэг татварын бус орлого	255,667.4	278,652.9
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	1,550,478.0	-
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**3,989,421.6**	**1,389,581.1**
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**5,729,066.2**	**1,377,232.5**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**5,729,066.2**	**1,377,232.5**
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,924,598.2	1,256,780.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,738,236.0	451,703.6
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	240,235.3	58,028.1
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	415,500.8	443,762.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	128,085.0	55,287.1
2105	Нормативт зардал	148,645.7	1,829.8
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	62,142.5	72,751.9
2107	Томилолт, зочны зардал	8,591.9	4,547.2
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,509.1	128,553.1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	162,652.0	40,317.1
212	ТАТААС	65,071.2	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,739,396.8	120,452.1
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**	**249,769.2**	**728,095.6**
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	180,390.9	520,315.7
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	180,390.9	520,315.7
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	180,390.9	520,315.7
VI	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)**	**(180,390.9)**	**(520,315.7)**
VII	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН**	**(63,000.0)**	**(88,411.5)**
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**	**63,000.0**	**88,411.5**
VIII	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)**	**6,378.3**	**119,368.4**
101	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	**151,164.7**	**157,543.0**
20	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	**157,543.0**	**276,911.4**

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,855,252.5**	**4,288,622.5**	**(366,375.1)**	**5,777,499.9**
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,855,252.5**	**4,288,622.5**	**(366,375.1)**	**5,777,499.9**
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
C06	Өмчид гарсан өөрчлөлт	499,551.9	0.00	0.00	499,551.9
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	160,967.6	160,967.6
C08	**2021оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**2,354,804.4**	**4,288,622.5**	**(205,407.5)**	**6,438,019.4**
D01	**2022 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл**	**2,354,804.4**	**4,288,622.5**	**(205,407.5)**	**6,438,019.4**
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	(647,086.7)	(2,661,389.8)	3,057,126.2	(251,350.3)
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,707,717.7**	**1,627,232.7**	**2,851,718.7**	**6,186,669.1**
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	92,523.1	0.00	0.00	92,523.1
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00	0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	(2,805,911.0)	(2,805,911.0)
D09	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,800,240.8**	**1,627,232.7**	**45,807.7**	**3,473,281.2**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**5,978,835.4**	**2,105,328.2**
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**	**183,268.4**	**437,094.1**
110	Орлогын албан татвар	106,745.0	295,241.7
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	106,745.0	295,241.7
113	Хөрөнгийн албан татвар	16,731.0	30,446.7
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	59,792.4	111,405.7
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	43,599.9	59,267.1
1181	Газрын төлбөр	11,913.5	45,625.3
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	4,279.0	6,513.3
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**1,806,145.4**	**278,652.9**
120	Нийтлэг татварын бус орлого	255,667.4	278,652.9
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	1,550,478.0	-
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**3,989,421.6**	**1,389,581.1**
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**5,729,066.2**	**1,377,232.5**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**5,729,066.2**	**1,377,232.5**
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,924,598.2	1,256,780.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,738,236.0	451,703.6
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	240,235.3	58,028.1
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	415,500.8	443,762.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	128,085.0	55,287.1
2105	Нормативт зардал	148,645.7	1,829.8
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	62,142.5	72,751.9
2107	Томилолт, зочны зардал	8,591.9	4,547.2
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,509.1	128,553.1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	162,652.0	40,317.1
212	ТАТААС	65,071.2	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,739,396.8	120,452.1
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**	**249,769.2**	**728,095.6**
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	180,390.9	520,315.7
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	180,390.9	520,315.7
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	180,390.9	520,315.7
VI	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)**	**(180,390.9)**	**(520,315.7)**
VII	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН**	**(63,000.0)**	**(88,411.5)**
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**	**63,000.0**	**88,411.5**
VIII	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)**	**6,378.3**	**119,368.4**
101	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	**151,164.7**	**157,543.0**
20	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	**157,543.0**	**276,911.4**

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**41,256.7**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**41,256.7**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**10,494.2**
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,861.1
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,500.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,798.9
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,334.2
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**30,762.5**
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,100.0
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	28,662.5
I	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**19,780.9**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**19,780.9**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	4,304.7
131103	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,100.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,660.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,716.2
III	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	**(21,475.8)**
9	Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	21,475.8

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 58.8 сая төгрөгийн алдаа[1] илэрснийг аудитын явцад залрууллаа. Үүнд: Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн үйл ажиллагааны орлого, зарлагын дүнг 58.8 сая төгрөгөөр илүү илэрхийлсэн.

Аудитаар шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст 3 мэдээллийг байршуулаагүй зөрчил[2] илэрсэнд албан шаардлага хүргүүлсэн.

3.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоох зөрчилтэй асуудал гараагүй болно.

3.2 Албан шаардлага

Төсвийн ерөнхийлөн захирагч өмнөх оны аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлэлгүй, шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ТЕЗ-ийн төсвийн хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх тоон болон чанарын үзүүлэлт, биелэлт, тухайн жилийн төсөвт орсон нэмэлт өөрчлөлт, аудитын тайлан, дүгнэлтэд тусгагдсан асуудлаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайланг байршуулаагүй тул албан шаардлага хүргүүлэв.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлантай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

Орхон сумын тайланд нэгтгэгддэг төсөвт байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт сул байгаагаас 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 3 төсвийн байгууллага "Хязгаарлалттай" дүгнэлт авсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.3-д "*ТЕЗ нь өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах*", 37 дугаар зүйлийн 37.1-д "*Төрийн сан дараах нийтлэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ*", 37.1.1-д "*төсвийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, түүнд хяналт тавих*", 37.1.5-д "*төсвийн гүйлгээг цахим системээр хэрэгжүүлж хяналт тавих*", 41 дүгээр зүйлийн 41.2-т "*Бүх шатны төсвийн захирагч төсвийн хэрэгжилтийн талаар дараах үүрэг хүлээнэ*", 41.2.3-т "*төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах*; 41.2.7-д "*хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, хүрэх үр дүнг хангаж ажиллах*", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.11-т санхүүгийн албаны дарга нь "өөрийн шууд удирдлагын доор ажиллаж байгаа нягтлан бодогчдын ажлын гүйцэтгэлийг хянах, мэргэшүүлэх, сургалтад хамруулах арга хэмжээ авах" гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

1.2. <u>Өгсөн зөвлөмж:</u>

1. Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.3, 37 дугаар зүйлийн 37.1, 41 дүгээр зүйлийн 41.2 дахь заалтуудын дагуу хяналт тавих чиг үүргийг хэрэгжүүлж ажиллах
2. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.11-т санхүүгийн албаны дарга нь "өөрийн шууд удирдлагын доор ажиллаж байгаа нягтлан бодогчдын ажлын гүйцэтгэлийг хянах, мэргэшүүлэх, сургалтад хамруулах арга хэмжээ авах" ажлыг зохион байгуулах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 11 дугаар сарын 01-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

---

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруу-лаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
ТЕЗ	1	58.8			1	58.8	1	58.8				
ЗДТГ	4	58.6	1	16.5	3	42.1	4	58.6				
ОНХС	2	7.6	1	0.3	1	7.3	2	7.6				
Дүн	**7**	**125.0**	**2**	**16.8**	**5**	**108.2**	**7**	**125.0**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
ТЕЗ	1	-					1	-				
ЗДТГ	4	23.4			1	4.4	3	19.0				
ИТХ	4	6.2	1	0.6			3	5.6				
ОНХС	2	9.0			1	9.0	1	-				
ХХС	1	1.4					1	1.4				
“Орхон тохижилт үйлчилгээ” ОНӨААТҮГ	4	6.9			1	6.2	3	0.7				
Дүн	**16**	**46.9**	**1**	**0.6**	**3**	**19.6**	**12**	**26.7**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
ТЕЗ	1	-			1	-		
ХХС	1	-					1	-
Дүн	**2**	**-**			**1**	**-**	**1**	**-**
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	2	**-**			**1**	-	**1**	**-**

Долоо. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр						
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй	Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	4	4			1	3		
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ОНӨҮГ	1	1			1			
5	ТЕЗ	1	1			1			
	НИЙТ	**6**	**6**			**3**	**3**		